

eTwinning u obrazovanju budućih učitelja u Hrvatskoj

Jurković, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:295130>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported/Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-23**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE**

LUCIJA JURKOVIĆ

**ETWINNING U OBRAZOVANJU
BUDUĆIH UČITELJA U
HRVATSKOJ**

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, rujan 2020.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE**

LUCIJA JURKOVIĆ

**ETWINNING U OBRAZOVANJU
BUDUĆIH UČITELJA U HRVATSKOJ
DIPLOMSKI RAD**

MENTOR: doc. dr. sc. Ivana Milković

SUMENTOR: Silvija Hanžić Deda, asistentica

Zagreb, rujan 2020.

SADRŽAJ

Sažetak	2
Summary	3
0. UVOD	4
I. TEORIJSKI DIO	5
1. INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA U NASTAVI	5
2. WEB ALATI U NASTAVI	6
3. eTWINNING	7
3.1. eTWINNING KAO PRIMJER PROJEKTNE NASTAVE.....	11
3.2. PREDNOSTI I NEDOSTACI PLATFORME.....	12
3.3. POČETNO OSPOSOBLJAVANJE UČITELJA.....	13
II. ISTRAŽIVAČKI DIO	15
4. eTWINNING I BUDUĆI UČITELJI	15
4.1. ISPITANICI I MATERIJALI	15
4.2. UPITNIK ZA STUDENTE	16
4.3. INTERVJU S NADLEŽNOM SLUŽBOM	19
5. ANALIZA I RASPRAVA.....	25
6. ZAKLJUČAK	26
LITERATURA	28

Sažetak

U vrijeme kada se učitelji suočavaju s mnogobrojnim promjenama u obrazovanju te su u potrazi za novim kompetencijama, platforma eTwinning pruža im sigurno mjesto za suradnju s učiteljima na području Europe. Učitelji teže neprestanom usavršavanju i razvijanju vlastitih mogućnosti kako bi proces poučavanja učinili što zanimljivijim za učenike. Kao dobar primjer mogućeg usavršavanja budućih učitelja, na učiteljske fakultete uvodi se 'Inicijativa za početno obrazovanje učitelja' u suradnji s Agencijom za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU).

Cilj ovoga istraživanja je opisati razvoj eTwinninga te utvrditi razinu kvalitete postupaka upoznavanja eTwinning platforme iz perspektive budućih učitelja, tj. studenata učiteljskih fakulteta koji su sudjelovali u izbornom kolegiju eTwinning i nastava u akademskoj godini 2019. / 2020., a time bili i dio spomenute Inicijative. eTwinning kao dobar primjer projektne nastave potiče učenike na suradnju i toleranciju te na usvajanje međukulturnih kompetencija. Istraživanje je provedeno na uzorku od 22 budućih učitelja, 21 studentice i 1 studenta, na 4. i 5. godini Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Cilj je bio i istražiti uspješnost provedbe eTwinninga i Inicijative za početno obrazovanje učitelja u Republici Hrvatskoj promatrano iz perspektive eTwinning ambasadorice, Nataše Ljubić Klemše i viših stručnih savjetnica iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU), Ane Pavlić i Ane Perišić, te saznati daljnje planove Agencije za unaprjeđenje platforme.

Ključne riječi: eTwinning, Inicijativa za početno obrazovanje učitelja, informacijsko-komunikacijska tehnologija, web alati, Agencija za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU)

Summary

In a time where teachers are confronted with multiple changes in education and require new competencies, platform eTwinning provides a place where teachers all over Europe can safely cooperate. Teachers constantly tend to perfect and improve their abilities in order to make teaching as interesting as possible for their pupils. As a great example of fulfilling the needs in their development, future teachers are introduced to eTwinning through the Teacher Training Initiative (TTI) promoted by the Agency for Mobility and EU Programmes (AMPEU).

The main objective of this research is to describe the development of eTwinning and establish quality of the programme designed to present eTwinning to future teachers, i.e. students of teaching faculty who have participated in the course eTwinning and teaching in the academic year 2019/2020. eTwinning, as a great example of project-based learning, encourages pupils into cooperating and tolerating others as well as the acquisition of intercultural competences. The research is carried out on a sample of 22 future teachers, including 21 female students and 1 male student, attending their 4th and 5th year of learning on The Faculty of Teacher Education at the University of Zagreb.

Another objective of this research was to explore the efficacy rate of implementing eTwinning and Teacher Training Initiative in the Republic of Croatia from the perspective of an eTwinning ambassador, Nataša Ljubić Klemše, and Senior Advisors in the Department for General Education from the Agency for Mobility and EU Programmes, Ana Pavlić and Ana Perišić, as well as to provide any further plans for improvement of the platform.

Keywords: eTwinning, Teacher Training Initiative, information and communication technology, web tools, Agency for Mobility and EU Programmes (AMPEU)

0. UVOD

Učitelji današnjice se svakodnevno susreću s novom tehnologijom kojom pokušavaju učiniti nastavni proces zanimljivijim i motivirajućim za učenike. Jedna od novijih platformi kojom se služi sve više odgojno-obrazovnih djelatnika (učitelji, knjižničari i ravnatelji) je eTwinning. Koristeći eTwinning, članovima se pruža mogućnost suradnje, komunikacije, razmjene znanja i iskustva te razvijanja projekata. Platformi mogu pristupiti djelatnici koji rade u dječjim vrtićima i školama diljem Europe, a 'Inicijativom za početno obrazovanje učitelja' pristup eTwinningu se nudi i studentima nastavnih smjerova. U ovom radu će biti prikazan razvoj spomenute inicijative u Hrvatskoj te stavovi studenata i nadležne službe o kvaliteti te budućnosti inicijative.

Ovaj je diplomski rad podijeljen u dva dijela: teorijski i istraživački. Teorijski dio je podijeljen u tri poglavlja. U prvome poglavlju objašnjava se pojam informacijsko-komunikacijske tehnologije te prednosti korištenja takve tehnologije. U drugom poglavlju opisuje se pojam web alata i objašnjava se njihova uloga. U trećem poglavlju prikazuju se počeci eTwinning platforme te različite mrežne stranice kojima učitelji mogu pristupiti nakon prijave na platformu. Nadalje, objašnjava se zašto je eTwinning dobar primjer projektne nastave, koje su prednosti i nedostaci korištenja platforme, te je objašnjen pojam 'Inicijative za početno obrazovanje učitelja'.

Istraživački dio sastoji se od dva dijela, a na početku su navedena istraživačka pitanja. U prvome dijelu istraživanja ispitani su stavovi prve generacije studenata koji su sudjelovali u spomenutoj Inicijativi, a u drugome dijelu je proveden intervju s eTwinning ambasadoricom Natašom Ljubić Klemše te dvjema višim stručnim savjetnicama iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije iz Odjela za opće obrazovanje: Anom Pavlić, koordinatoricom za eTwinning te Anom Perišić, kontaktom za visoka učilišta.

Nakon rasprave slijede zaključna promišljanja vezana uz rezultate istraživanja te se objašnjavaju prednosti korištenja web alata u nastavi i značaj platforme eTwinning, posebice u doba online nastave.

I. TEORIJSKI DIO

1. INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA U NASTAVI

Pojam informacijsko-komunikacijske tehnologije dobiva sve veću važnost u svakodnevnom životu, a njezin je utjecaj značajno vidljiv u sustavu odgoja i obrazovanja i nastavi općenito. Informacijsko-komunikacijska tehnologija (u daljnjem tekstu IKT) je zbirni pojam pod kojim se podrazumijevaju nove tehnologije namijenjene komuniciranju, učenju, stjecanju znanja, dobivanju i razmjeni podataka, igri i razonodi. Pod tim se pojmom također podrazumijeva djelatnost i oprema koja čini tehničku osnovu za sustavno prikupljanje, pohranjivanje, obradbu, širenje i razmjenu informacija različita oblika, tj. znakova, teksta, zvuka i slike.¹

IKT ima bitan utjecaj na djelatnosti koje ljudi obavljaju te njihov cjelokupan život. Brojni učitelji se svakodnevno susreću s problemima vezanim uz tehnologiju, ali uočavaju da određene metode rada postaju sve manje učinkovite te su prisiljeni naučiti služiti se novim tehnologijama kako bi bili u mogućnosti komunicirati jezikom svojih učenika. Učinkovitost nove tehnologije vidljiva je samo ako je primjerena sadržajima, osobinama učenika te ciljevima nastave.

Lidija Kralj (2008) u svom članku spominje nekoliko istraživanja vezanih uz upotrebu IKT u obrazovanju. Neki od zaključaka tih istraživanja pokazuju pozitivan utjecaj na obrazovna postignuća te postizanje boljih rezultata škola s boljom IKT opremom, a čak 86% europskih učitelja vjeruje da su učenici motiviraniji, a time i pažljiviji na nastavi ako se koriste računalo i Internet.

Uporabom IKT vidljiv je pozitivan utjecaj na komunikacijske vještine, kao i preuzimanje veće odgovornosti za samostalno učenje. Bitno je napomenuti da utjecaj IKT značajno ovisi o strategijama i sadržajima koje učitelji koriste, a ti bi se načini poučavanja trebali preoblikovati ovisno o zahtjevima koje postavlja suvremena tehnologija. „Današnji učenici zahtijevaju drugačije načine učenja“ (Kralj, 2008) te bi učitelji trebali biti osposobljeni i spremni omogućiti ih. „Odrastajući uz mogućnost učenja u virtualnom okruženju postajat će sve samostaljniji i sve spremniji za samoobrazovanje i cjeloživotno učenje“ (ibid.).

Kako zaključuje Sanja Seljan, „razvoj IKT-a čini samo segment u procesu obrazovanja u kojem se tek osmišljenim, aktivnim i inovativnim pristupom nastavnika i učenika ostvaruje cilj

¹ Enciklopedija. Preuzeto 3.8.2020. s: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27406>

obrazovanja“ (2019, str. 460). Nastavnici koji se služe informacijsko-komunikacijskom tehnologijom suočeni su s novim izazovima i zahtjevima te je potrebno osigurati im prilike za usavršavanje i podršku ustanove u kojoj rade.

Uporabom IKT-a stvaraju se brojne prednosti u poučavanju i učenju, poput olakšavanja pripreme i održavanje nastave, profesionalnog napredovanja učitelja te mogućnosti uspostave kontakta s učenicima usprkos fizičkoj udaljenosti (u slučaju nastave na daljinu). Nadalje, olakšava se razmjena ideja i novih informacija među kolegama, stvaraju se novi oblici suradnje te razvitak novih kompetencija.

„Iako tehnologija donosi brojne prednosti, ona postavlja pred nastavnika nove izazove s obzirom na potrebe edukacije, investicije vremena i reorganizaciju u vođenju i organizaciji nastave“ (Seljan, 2019, str. 460). Uspješnost uvođenja i provedbe primjene novih tehnologija uvelike ovisi o kompetencijama učitelja te njihovoj educiranosti i informatičkoj pismenosti. Kako bi učitelji uspješno pratili razvoj moderne tehnologije, kao i tempo svojih učenika u tom kontekstu, neophodna su sustavna ulaganja u podizanje razine njihove digitalne pismenosti (Hanžić Deda, 2019).

2. WEB ALATI U NASTAVI

Uporaba suvremene tehnologije unutar učionice postala je neizbježna u svijetu današnjice. Web alati pomažu u upravljanju i organizaciji informacija s Interneta, a služe i kao pomoć pri izlaganju nastavnih materijala. Pomoću *web 2.0. alata* korisnici (učitelji i/ili učenici) mogu, na *webu*, sami kreirati ili sukreirati obrazovni sadržaj (Žufić i Žajgar, 2017). Mnogo je pozitivnih strana korištenja web alata, a ono što ih čini idealnima za učitelje je dostupnost svima te besplatno korištenje.

Ne postoji jedinstvena podjela *web 2.0. alata* jer se takvi alati svakodnevno kreiraju ili neki više nisu dostupni za korištenje. Žufić i Žajgar dijele *web 2.0. alate* u petnaest skupina koje sadrže 41 kategoriju alata. Skupina kojoj bi, prema zadanoj definiciji autora pripadala platforma eTwinning, naziva se 'Alati za društveno umrežavanje'. Platforme koje pripadaju tim alatima podrazumijevaju međusobnu suradnju i komunikaciju korisnika.

Web 2.0 alate mogu koristiti učitelji koji žele izraditi različite nastavne materijale, ali i učenici za rješavanje zadataka nakon usvajanja potrebnih informatičkih znanja. Većina alata je besplatna i jednostavna za korištenje. Neke od pozitivnih strana Web 2.0. alata su lakše učenje i poučavanje, jednostavnost korištenja, što pridonosi angažiranosti učenika, te širenje spektra

metoda rada za poučavanje. Prema Ljubić Klemše (2010), „osnovne karakteristike Web 2.0 su otvorenost, sloboda i kolektivna inteligencija“.

Učitelji često nailaze na problem kako podučavati učenike novim nastavnim sadržajima na zabavniji i moderniji način, ali da i dalje bude učinkovit. Učitelj mora poznavati različite tehnologije i njihovu primjenu kako bi učenicima prenio nova znanja. Svaki učitelj mora neprestano usavršavati svoja znanja i kvalitete. Prilikom uvođenja novih sustava, ne trebamo zanemariti tradicionalnu nastavu, nego uzeti iz nje ono što je dobro i to uvrstiti u novi sustav. Primjer kombinacije tradicionalnoga i suvremenoga u nastavi stranoga jezika daju Mencer Salluzzo i Perić (2019) opisom primjene dijeljenih mapa na platformama poput Google Drivea, Moodlea, Dropboxa i ManageBac. Osim u stranim jezicima, navedene platforme primjenjive su i u ostalim nastavnim predmetima i samim time daju okvir za provedbu eTwinning aktivnosti.

Zajedničkim snagama, dolazi se do najboljih rješenja i rješavanja problemskih situacija istoga je suradnja iznimno važan segment u rješavanju problemskih situacija (Žufić i Žajgar, 2017). Za služenje alatima za društveno umrežavanje, potreban je pristup Internetu te poznavanje rada na računalu.

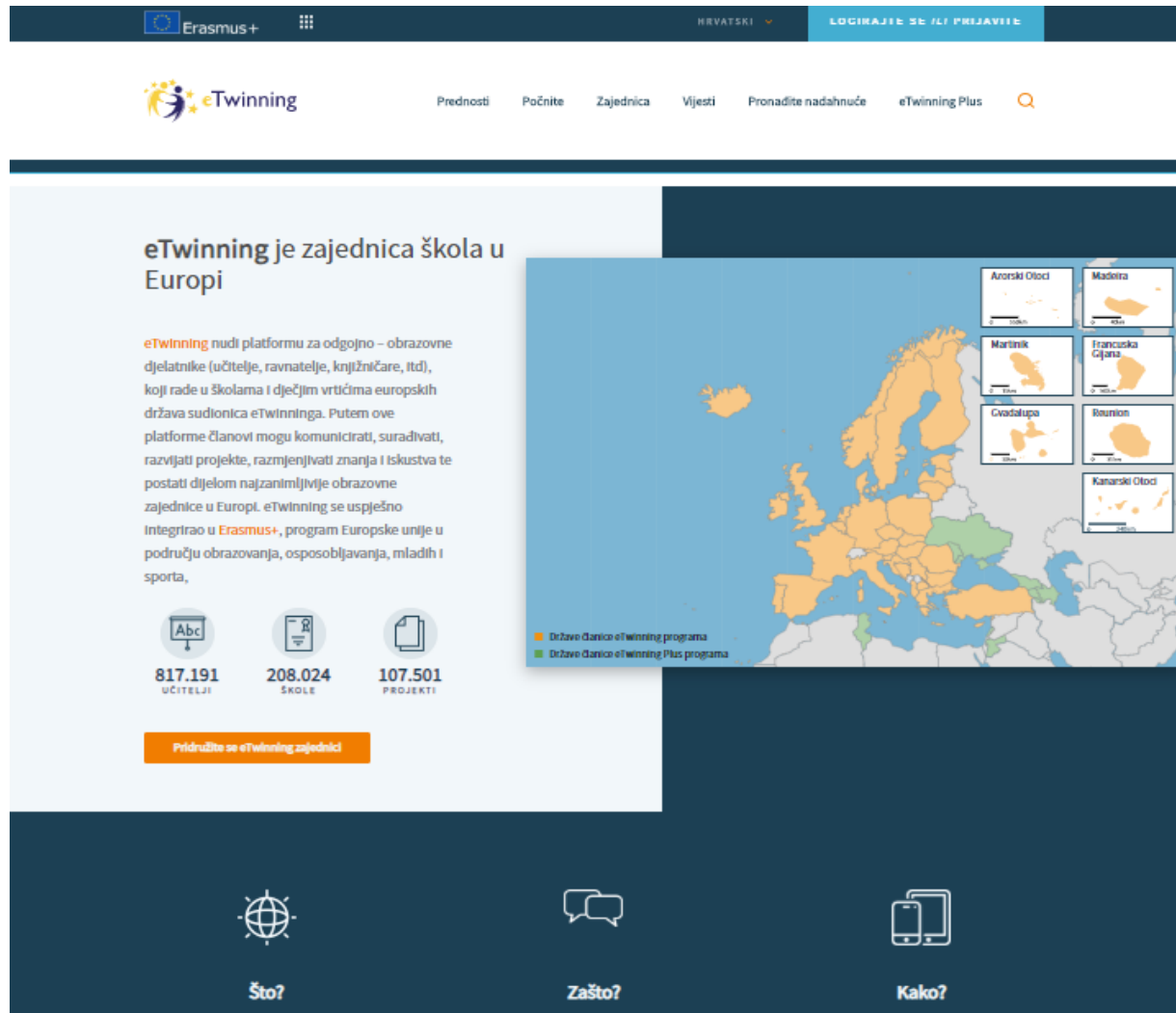
Ljubić Klemše (2010), ambasadorica eTwinninga, navodi da je u Hrvatskoj prije desetak godina još uvijek bilo dosta problema (tehnološke, pedagoške i organizacijske prirode) s kojima su se susretali učitelji pri uvođenju IKT-a i e-učenja u nastavu, što je rezultiralo nedovoljnim korištenjem e-učenja u nastavnoj praksi. Vjerujemo da se navedeno zapažanje može lako primijeniti i na današnju situaciju uz vrijedne iznimke. Osim toga, prošla školska godina (2019./20.) bila je pokazatelj spremnosti hrvatskih osnovnih i srednjih škola na korištenje web alata u nastavi na daljinu. Gotovo svi nastavni zadaci mogu se riješiti pomoću jednog ili više alata te su učitelji i učenici pokazali da je to moguće.

3. eTWINNING

eTwinning je zajednica odgojno-obrazovnih djelatnika iz predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola.² Prvotno je predstavljen kao glavna aktivnost Europske komisije i eLearning programa 2005. godine, a od 2014. godine eTwinning se iznimno uspješno uključio u program

² Agencija za mobilnost i programe EU – eTwinning. Preuzeto 20.7.2020. s: <https://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mreze-i-inicijative/etwinning/>

Europske unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta – Erasmus+. Na portalu postoji niz aktivnosti u koje se sudionici mogu uključiti: od provedbe projekata i razmjene stručnih sadržaja s kolegama u drugim ustanovama do stručnog usavršavanja putem seminara, konferencija ili online edukacija.

Slika 1: Početna stranica eTwinning portala

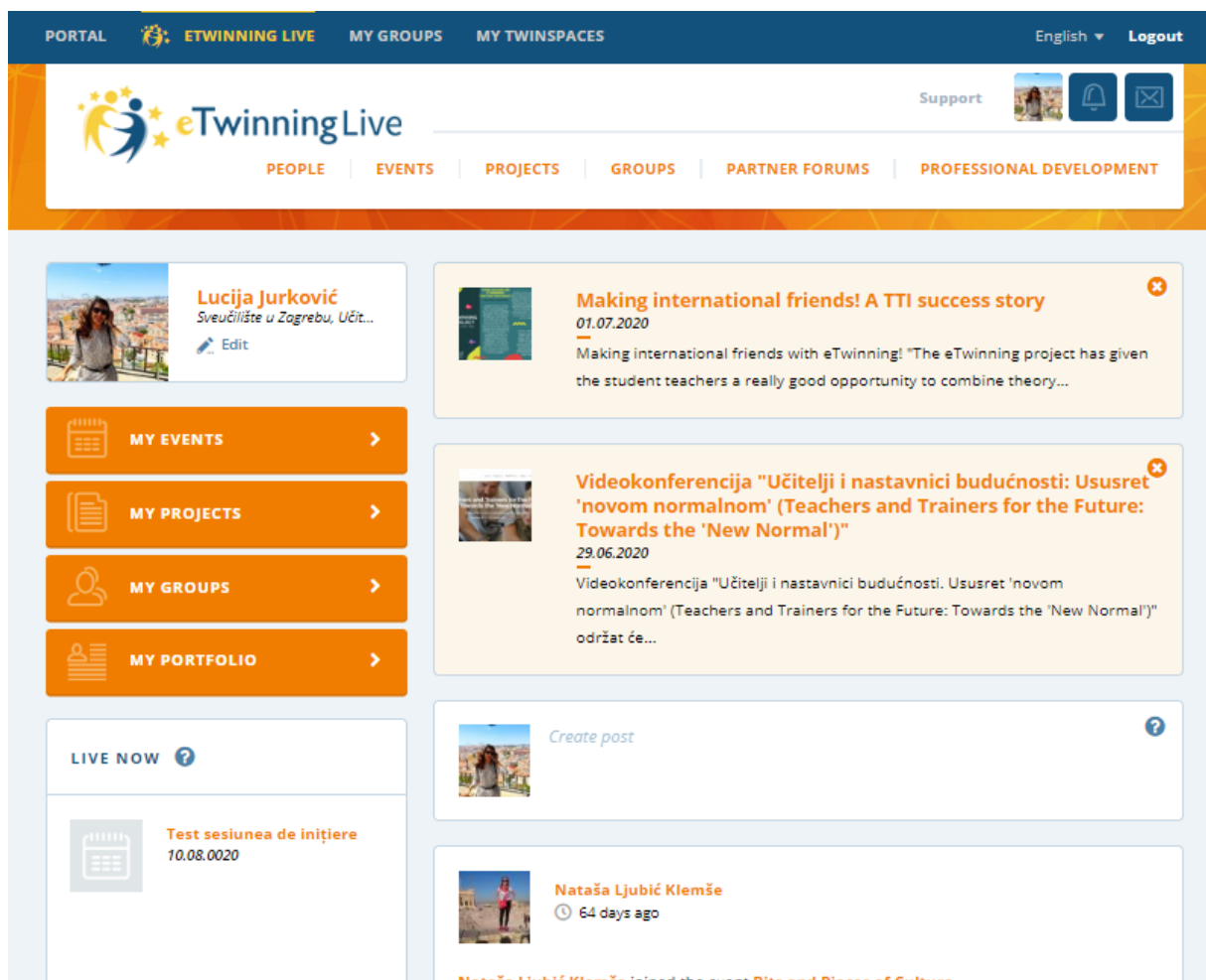
Uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT-a) te pružanjem alata, usluga i pomoći, eTwinning potiče na suradnju škola u Europi. Više od 10.000 odgojno-obrazovnih djelatnika te 79 odgojno-obrazovnih ustanova uključeno je u eTwinning zajednicu na području Republike Hrvatske. Nacionalna služba za potporu eTwinningu ustrojena pri Agenciji za mobilnost i programe Europske unije pomaže spomenutim djelatnicima i ustanovama dajući potporu za sudjelovanje u aktivnostima koje provodi eTwinning.

Učitelji koji sudjeluju u aktivnostima koje pruža platforma eTwinning mogu steći afirmirajuću povratnu informaciju unutar vlastite poslovne sredine (npr. škole), ali i izvan nje (npr. interes

roditelja za projekte). Nadalje, dobro razvijen i aktivan profesionalni razvoj kulture u školama olakšava učiteljima sudjelovanje u aktivnostima eTwinninga izvan škole (Vuorikari, 2011).

Prijavom na eTwinning pristupa se portalu koji je dostupan na 28 jezika, a na njemu su vidljive novosti iz zemalja koje su sudionice eTwinninga, primjeri projekata, informacije o nagradama te prilike za stručno usavršavanje. Učiteljima se pridruživanjem omogućava pristup eTwinning Liveu, TwinSpaceu te School Education Gatewayu.

eTwinning Live je stranica na kojoj učitelji imaju priliku pronaći potencijalne suradnike i škole koje su uključene u zajednicu eTwinning. Učiteljima je omogućen pristup svim mrežnim i izvanmrežnim projektima i događanjima osmišljenim od strane drugih članova, ali se nudi i mogućnost stvaranja vlastitih projekata. Na stranici eTwinning Live učitelji mogu osmišljavati vlastite projekte u kojima mogu odabrati aktivnosti o različitim temama i razvijati ključne kompetencije surađujući s dva ili više učitelja i njihovim učenicima.³

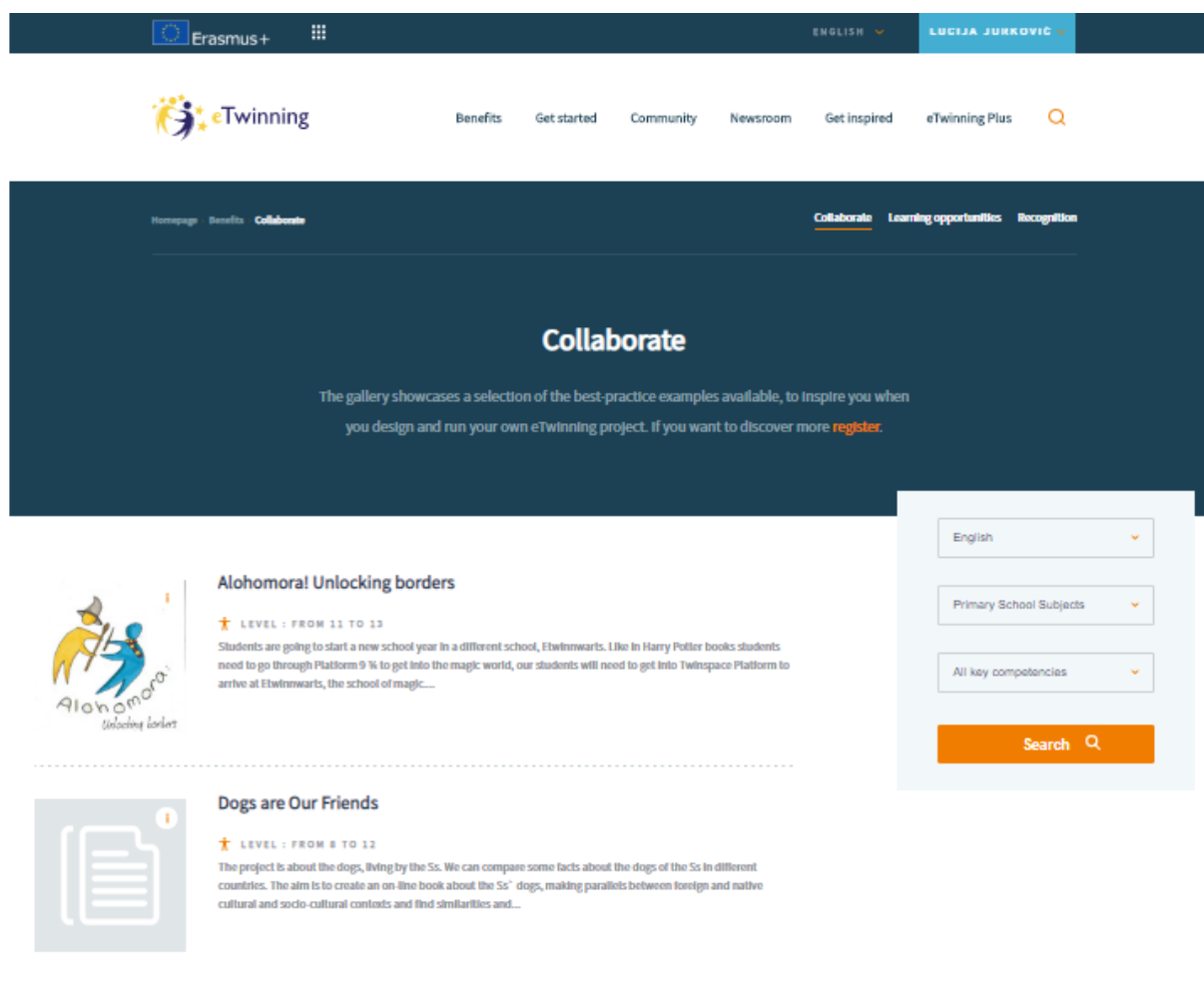

Slika 2: eTwinning Live

³ Agencija za mobilnost i programe EU – eTwinning. Preuzeto 20.7.2020. s: <https://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mreze-i-inicijative/etwinning/>

Nadalje, eTwinning Live je mjesto gdje se učiteljima nude prilike za stručno usavršavanje – uglavnom su to zabavni i intenzivni tečajevi koji potiču nove ideje, a u prosjeku traju između 4 i 6 sati. *Online* stručno usavršavanje nudi značajne mogućnosti za autentičnu i individualiziranu poduku, neformalnu razmjenu dobrih primjera prakse te vršnjačko učenje (Holmes i Sime, 2014). Na stranici postoje i virtualna mjesta koja su namijenjena za međusobnu komunikaciju i raspravu o raznim temama – eTwinning grupe. Učitelji imaju mogućnost odabrati u koju grupu će se uključiti ovisno o području koje ih zanima.

TwinSpace je sigurna platforma koja je namijenjena prvenstveno za pregled projekta i komunikaciju među učiteljima, ali može služiti i učenicima kako bi surađivali s ostalim učenicima koji sudjeluju na istom projektu.

Slika 3: TwinSpace

Posljednja mrežna platforma koju obuhvaća eTwinning je **School Education Gateway**, europska mrežna platforma dostupna na 23 europska jezika. Služi kao mjesto za pregled aktivnosti u kojima sudjeluju određene škole te za informiranje o europskim politikama, a osim učitelja, dobrodošli su i ravnatelji i stručnjaci za školsko obrazovanje.

The screenshot shows the School Education Gateway website. At the top, there is an Erasmus+ logo and navigation links for 'About', 'Support', 'English', and 'Log in / Register'. The main header features the 'School Education Gateway' title and the tagline 'Europe's online platform for school education'. Below this is a navigation bar with categories: 'LATEST', 'VIEWPOINTS', 'RESOURCES', 'ERASMUS+ OPPORTUNITIES', and 'TEACHER ACADEMY'. The 'Latest' section is active, displaying a breadcrumb 'Home > Latest' and the heading 'Latest'. A sub-heading reads 'Fresh insights into school education policy and practice in Europe'. The main content area is titled 'New content' and features a news article: 'Distance and blended learning: evaluation for continuous improvement'. The article includes a date '05.08.2020', a comment icon with '0', a heart icon with '2', and a share icon with '37'. A small image shows two people working at a desk. The article text discusses the importance of evaluating distance and blended learning for the new school year. A 'Read' link is provided below the text. To the right, an 'Upcoming events' sidebar lists three events: 'Online public consultation launched on the new Digital Education Action Plan' (18.06.2020 - 04.09.2020), 'Register for the EuroClio online teaching crash course' (03.07.2020 - 31.08.2020), and '2020 EU Health Award' (06.07.2020 - 16.09.2020). A 'See all >' link is at the bottom of the sidebar. At the bottom of the page, a link 'Inspectorates of education make their voices heard' is visible.

Slika 4: School Education Gateway

3.1. eTWINNING KAO PRIMJER PROJEKTNE NASTAVE

Počeci projektne nastave sežu u 19. stoljeće, kada pedagog John Dewey osnovu za svoje ideje pronalazi u potrebama i interesima djeteta. Odgoj treba, prema Deweyju, zasnivati na samostalnom radu djece u neposrednoj prirodnoj stvarnosti, uz uvažavanje dječjih interesa

(Bognar i Matijević, 2002). U svrhu ostvarivanja ciljeva nastave te motivacije učenika, velik broj učitelja rješenje pronalaze u projektnoj nastavi.

Projektna nastava obično je složeno postupanje, koje polazi od određenoga plana, i koje je usmjereno k ostvarivanju određenih ciljeva (ciljeva učenja, ciljeva odgoja i obrazovanja, cilja rješavanja konkretnoga problema, cilja izrade nekoga predmeta...) (Matijević i Radovanović, 2011). Projektnom nastavom učenici razvijaju vještine rada u skupini, uče kako zajednički riješiti problem te su motiviraniji za rad.

Bognar i Matijević (2002) navode da takav stil rada pridonosi razvoju individualnih sposobnosti svakog učenika te njegovoj socijalizaciji (grupni rad). Nadalje, korištenje projektne nastave u učionici predstavlja učiteljima veliki izazov jer u isto vrijeme moraju imati kontrolu nad razredom (održavati red) te pružiti učenicima priliku za pronalazak samostalne metode učenja.

Jedan od dobrih primjera projektne nastave je platforma eTwinning. Prilikom osmišljavanja te provođenja projekta potrebna je suradnja među učenicima da bi rezultat rada bio vidljiv. Korištenjem platforme učenici formiraju nove stavove prema suradnji i zajedništvu te stječu različita poznanstva. Ravnopravnim uključivanjem svih učenika, budi se interes za određeno nastavno područje i želja za napredovanjem.

eTwinning je samo jedan korak prema modernizaciji tradicionalne nastave i školstva, a u budućnosti će ih biti sve više. Ta će nova rješenja biti uvjetovana usavršavanjem proizvodnih i komunikacijskih tehnologija, stila življenja budućih generacija, te spoznaja znanosti koje proučavaju školu i nastavu Bognar i Matijević (2002).

3.2. PREDNOSTI I NEDOSTACI PLATFORME

Najveće prednosti koje pruža eTwinning su sigurnost, jednostavnost i fleksibilnost. Svaki odgojno-obrazovni djelatnik prije pristupa platformi je provjeren od strane Nacionalne službe za potporu eTwinningu, što ovu platformu čini sigurnom za korištenje i za učitelje i za učenike. Sama prijava je brza i jednostavna, a upotrebom različitih alata poput TwinSpacea i School Education Gatewaya olakšava se provođenje projekata.

Jezik i kultura čine glavne sastavnice eTwinning projekata. Camilleri i Gritter (2016) navode da koristeći jezik upoznajemo kulturu jer učenici uče jedni o drugima kroz komunikaciju. Učenici identificiraju elemente vlastite kulture kroz interakciju s drugim učenicima, a time

proširuju znanje ne samo tuđih kultura, nego postaju svjesniji i vlastitog identiteta (Camilleri, Gritter, 2016).

Na kraju, uključivanjem na platformu nije potrebno odmah započeti projekt, već svaki pojedinac samostalno postavlja tempo rada. Pretraživanjem platforme i projekata koji se nude, učitelji mogu promisliti o tipu suradnje koji im odgovara te pronaći projektne partnere za svoj projekt kada su spremni.

S druge strane, nedostaci platforme mogli bi biti vizualna organizacija stranice koja u ovom izdanju ne djeluje intuitivno te nemogućnost pristupa eTwinning Liveu na mobilnim uređajima. Nedovoljno obrazovanje učitelja, pogotovo onih starije životne dobi te onih koji nisu dovoljno informirani o mogućnostima platforme, moglo bi dovesti do lošije realizacije projekata.

Camilleri i Gritter (2016) navode i neke probleme s kojima su se susreli sudionici njihovog istraživanja u kojem su sudjelovali učitelji, članovi eTwinninga iz škola na području Europe. Za neke učitelje problem predstavljaju kolege koji se protive suradnji na eTwinning projektima te učenici koji nisu dovoljno sigurni za sudjelovanje i doprinos. Učitelji također smatraju da nemaju dovoljno tehničke podrške i zadovoljavajuću infrastrukturu te im nedostaje vještina u IKT kako bi mogli upravljati projektima. Ovo istraživanje može se primijeniti na hrvatski kontest u smislu nedovoljno razvijene infrastrukture te nedostatku vještina u IKT za upravljanje projektima zbog nedovoljnog broja kolegija vezanih uz nove tehnologije na učiteljskim fakultetima.

3.3. POČETNO OSPOSOBLJAVANJE UČITELJA

Inicijativa za suradnju s ustanovama za početno osposobljavanje učitelja europskih zemalja predstavljena je od strane eTwinninga 2012. godine u nekoliko europskih zemalja, a danas uključuje sve države eTwinninga i eTwinning Plusa. Ovom inicijativom pruža se mogućnost korištenja eTwinning Livea studentima nastavnih smjerova, a ne isključivo stručnjacima koji obrazuju učitelje.

eTwinning za početno osposobljavanje učitelja uvodi se 2019. godine, čime studenti dobivaju važnu ulogu u ostvarenju postavljenih ciljeva inicijative – širenje znanja i razumijevanje eTwinninga među budućim učiteljima u početnoj fazi osposobljavanja.⁴

Uključivanjem u inicijativu, studentima se nudi praktična primjena vještina prilagođenih zahtjevima digitalnog doba u kojem se nalazimo te međunarodna iskustva koja će koristiti u budućem radu. Nadalje, inicijativa doprinosi razvoju IKT, omogućuje provođenje projektne nastave te razvoj vještina važnih za rad novih generacija učitelja kao što su timski rad, postavljanje ciljeva i upravljanje projektima. Studenti imaju priliku stjecati europska i međukulturna iskustva koja uvelike mogu utjecati na njihov osobni razvoj.

Postoje dvije glavne aktivnosti za uvođenje eTwinninga:

1. uključivanje korištenja eTwinning platforme u kurikulum ustanova za osposobljavanje učitelja
2. male suradničke eTwinningove projekte koje izrađuju učitelji treneri i/ili studenti nastavnčkih studija (na lokalnoj, nacionalnoj, međunarodnoj razini) ili male eTwinningove projekte s učenicima kada su studenti nastavnčkih studija na stručnoj praksi u školama.⁵

Posljednja radionica koja je bila fokusirana na spomenutu inicijativu održana je u Bruxellesu u svibnju 2019. godine na kojoj su sudjelovali predstavnici svih zemalja koje sudjeluju u inicijativi. Glavna tema radionice bila je teorijska pozadina te prenošenje postojećih iskustava i znanja novim sudionicima. Događaj je bio usredotočen na teorijsku pozadinu te kako eTwinning može unaprijediti TTI kurikulum i iskustvo profesora sa pedagoških akademija kao i podršku u provedbi aktivnosti i uvođenja novih pedagogija u škole kroz eTwinning.⁶

⁴ eTwinning – eTwinning za ustanove za osposobljavanje učitelja. Preuzeto 20.7.2020. s: <https://www.etwinning.net/hr/pub/highlights/etwinning-for-teacher-training.htm>

⁵ eTwinning – Početno osposobljavanje učitelja. Preuzeto 20.7.2020. s: <https://www.etwinning.net/hr/pub/benefits/learning-opportunities/teacher-training-institutes.htm>

⁶ eTwinning – eTwinningova radionica za pedagoške akademije. Preuzeto 20.7.2020. s: <https://www.etwinning.net/hr/pub/newsroom/highlights/etwinning-workshop-for-teacher.htm>

II. ISTRAŽIVAČKI DIO

4. eTWINNING I BUDUĆI UČITELJI

Cilj ovoga istraživanja je opisati razvoj i uspješnost provedbe eTwinninga u Republici Hrvatskoj, s naglaskom na uključivanje studenata učiteljskih fakulteta, odnosno budućih učitelja, putem 'Inicijative za početno obrazovanje učitelja', iz perspektive budućih učitelja te iz perspektive administrativnih djelatnika zaduženih za provođenje Inicijative iz Agencije za mobilnost i programe EU (AMPEU). Istraživanje će se provesti u dva dijela: kvantitativni i kvalitativni podaci će se prikupiti pomoću upitnika za studente, a kvalitativni podaci prikupit će se polustrukturiranim intervjuom za djelatnike nadležne službe iz Agencije koji su odgovorni za pokretanje Inicijative na institucijama u Hrvatskoj.

Istraživačka pitanja:

IP1: Kakva je percepcija Inicijative za početno osposobljavanje učitelja među budućim učiteljima?

IP2: Koje su prednosti, a koji nedostaci Inicijative promatrano iz perspektive budućih učitelja?

IP3: Kakvi su stavovi budućih učitelja o vlastitim kompetencijama u služenju eTwinningom nakon pohađanja kolegija eTwinning i nastava?

IP4: Kakva je percepcija Inicijative za početno osposobljavanje učitelja među eTwinning ambasadoricom te višim stručnim savjetnicama iz AMPEU-a?

IP5: Koje su prednosti, a koji nedostaci Inicijative promatrano iz perspektive eTwinning ambasadrice te viših stručnih savjetnica iz AMPEU-a?

4.1. ISPITANICI I MATERIJALI

U prvome dijelu istraživanja sudjeluje prva generacija studenata koji su pohađali novi izborni kolegij eTwinning i nastava na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu tijekom akademske godine 2019./2020. U istraživanju su sudjelovali svi polaznici kolegija, ukupno 22 ispitanika 4. i 5. godine integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija. Od toga je 1 student (M) te 21 studentica (Ž), dobi između 23. i 26. godine.

Tablica 1. Demografski podaci ispitanika

Godina studiranja	Broj (%) ispitanika
4.	3 (13,63%)
5.	19 (86,36%)
Spol	Broj (%) ispitanika
M	1 (4,54%)
Ž	21 (95,45%)

U drugome dijelu istraživanja proveden je intervju s dvjema višim stručnim savjetnicama iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije iz Odjela za opće obrazovanje: Anom Pavlič, koordinatoricom za eTwinning te Anom Perišić, kontaktom za visoka učilišta. Nadalje, intervju je proveden i s učiteljicom Natašom Ljubić Klemše, eTwinning ambasadoricom i voditeljicom seminara i edukacije za profesore na fakultetima. Intervju je proveden s ciljem uvida u administrativnu stranu aktivnosti vezanih uz provedbu Inicijative.

4.2. UPITNIK ZA STUDENTE

Temeljni cilj ovog upitnika je prikupiti povratnu informaciju o uspješnosti provedbe 'Inicijative za početno obrazovanje učitelja' 22 studenata 4. i 5. godine koji su pohađali izborni kolegij 'eTwinning i nastava'. Za potrebe istraživanja sastavljen je web upitnik (Google obrazac) koji se sastojao od kratkog uvoda s uputama na početku te 12 pitanja (otvorenoga tipa, skala Likertovog tipa te pitanja višestrukog odabira). Upitnik je bio jednostavno oblikovan i otvarao se u cijelosti na jednom prozoru pretraživača, a odabirom tipke „pošalji“ ispitanici su poslali svoje odgovore čime su njihovi podaci učitani u bazu. Prije same provedbe, ispitanici su dali pristanak za sudjelovanje u istraživanju i obradu prikupljenih podataka.

U skladu s ciljevima, osmišljena su sljedeća pitanja i tvrdnje:

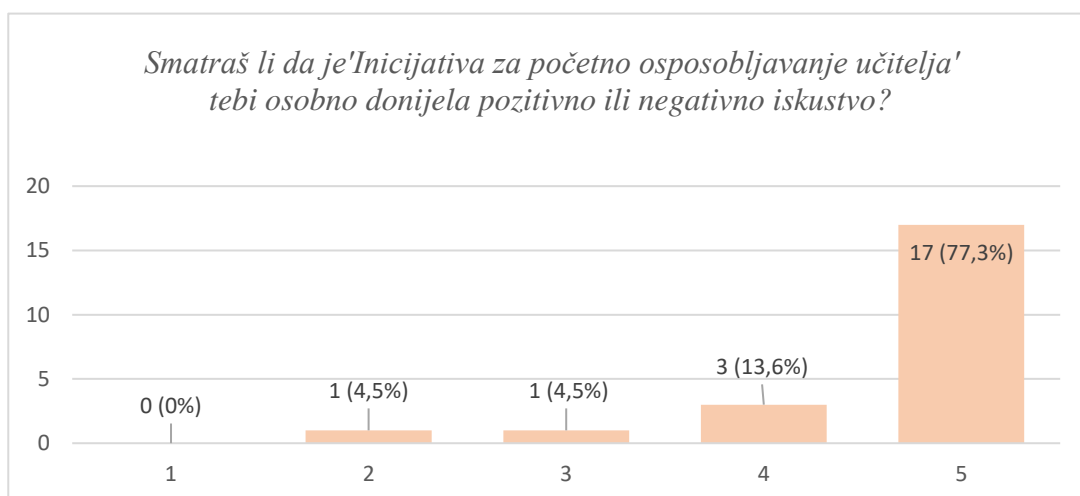
1. Objasni eTwinning svojim riječima.
2. Navedi neke prednosti platforme eTwinning.
3. Navedi neke nedostatke platforme eTwinning.
4. Hoćeš li koristiti platformu eTwinning u budućem radu? (DA/NE)
5. Koja si sve iskustva stekao/stekla prilikom pohađanja kolegija 'eTwinning i nastava'?
6. Smatraš li da je 'Inicijativa za početno osposobljavanje učitelja' tebi osobno donijela pozitivno ili negativno iskustvo? (Likertova skala)

7. Smatram da posjedujem dovoljno teorijskog znanja o platformi eTwinning. (Likertova skala)
8. Smatram da posjedujem dovoljno praktičnog iskustva na platformi eTwinning. (Likertova skala)
9. Smatram se dovoljno kompetentnim/kompetentnom za provedbu projekta putem platforme eTwinning nakon pohađanja kolegija 'eTwinning i nastava'. (Likertova skala)
10. Imaš li kakav prijedlog za poboljšanje 'Inicijative za početno osposobljavanje učitelja'?

Upitnik je ispunilo svih 22 studenata koji su pohađali kolegij eTwinning i nastava. U prvom pitanju, u kojem je trebalo objasniti eTwinning svojim riječima, najčešći izrazi koji se pojavljuju su: platforma, suradnja učitelja na području Europe te izrada i provedba projekata. Prednosti platforme koji ispitanici navode su sigurnost platforme, jednostavno korištenje, „interkulturalnost“ te lakša komunikacija među učiteljima. Kao najveći nedostatak navodi se nezadovoljavajuća vizualna organizacija platforme.

Svi ispitanici navode kako će koristiti platformu u budućem radu jer smatraju da će na taj način njihovi učenici upoznati kulture drugih zemalja te će provedbom projekata naučiti kako raditi u skupini te će biti motiviraniji. Iskustva koja su ispitanici stekli su mnogobrojna; upoznavanje novih web alata, način korištenja platforme eTwinning te kako kvalitetno surađivati na projektima.

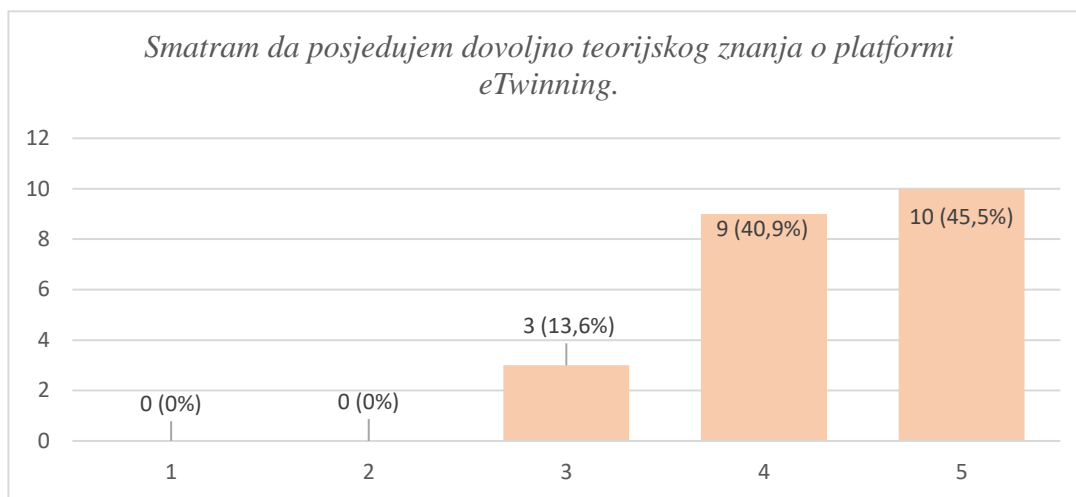
Kao što prikazuje slika 5, samo jedna ispitanica (4,5%) smatra da joj je 'Inicijativa za početno osposobljavanje učitelja' putem odslušanog kolegija eTwinning i nastava donijela negativno iskustvo, jedan ispitanik (4,5%) je neutralan, trima ispitanicima (13,6%) je Inicijativa donijela pozitivno iskustvo, a većina ispitanika (77,3%) smatra da im je ona donijela u potpunosti

Slika 5. Odgovori na 6. pitanje

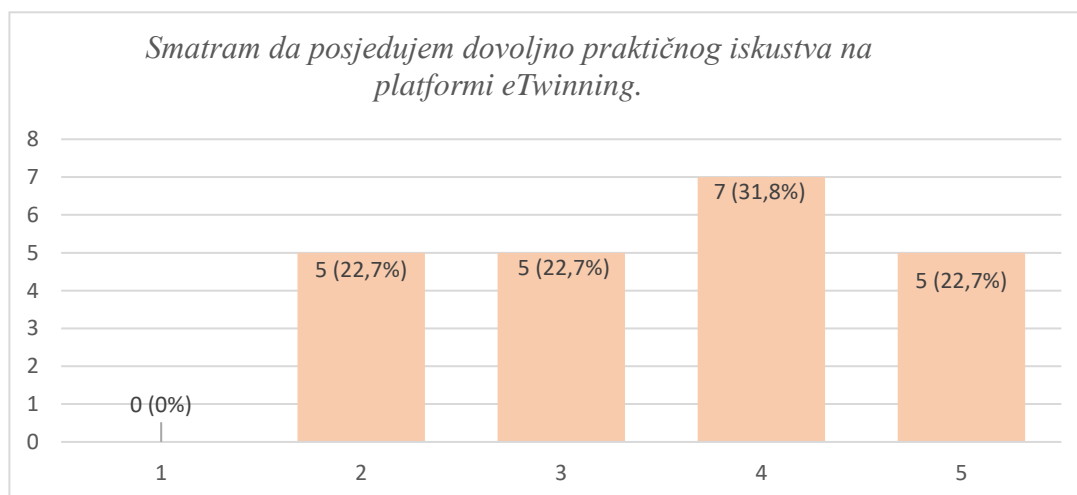
pozitivno iskustvo jer su stekli nova znanja te vjeruju da bi svaki učitelj trebao kontinuirano raditi na sebi i usavršavati svoje vještine, čime se pospješuje i proces poučavanja.

Dok se 19 ispitanika (86,4%) slaže ili u potpunosti slaže s izjavom da posjeduju dovoljno teorijskog znanja o platformi, samo tri ispitanika (13,6%) zauzimaju neutralan stav (slika 6).

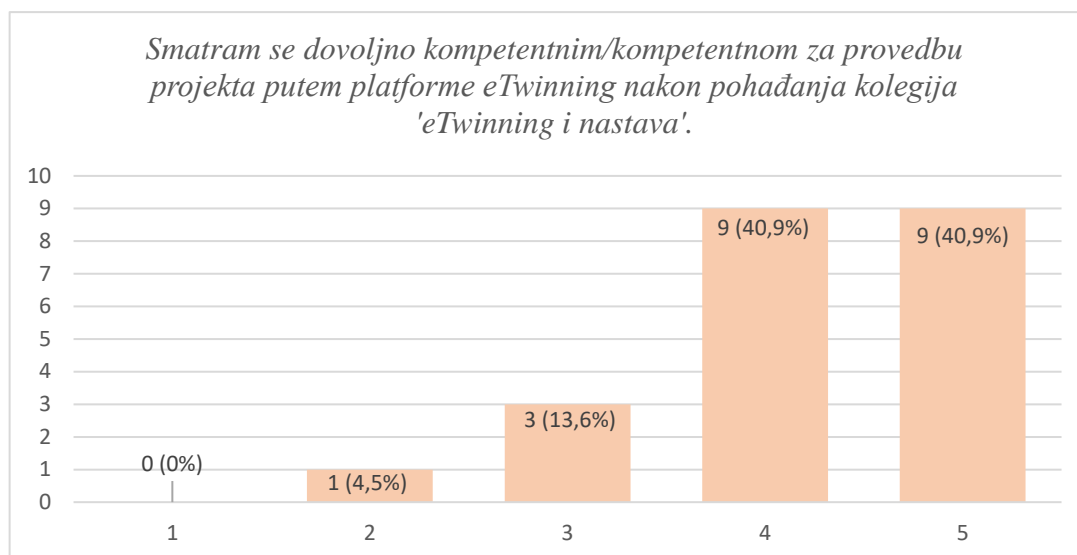
Slika 6. Odgovori na 7. pitanje

Mišljenja su podijeljena o posjedovanju praktičnog iskustva: 5 ispitanika (22,7%) se ne slaže s tvrdnjom da posjeduju dovoljno praktičnog iskustva na platformi, 5 ispitanika (22,7%) je neutralno, 7 ispitanika (31,8%) se slaže s tvrdnjom, a 5 ispitanika (22,7%) se u potpunosti slaže s tvrdnjom (slika 7).

Slika 7. Odgovori na 8. pitanje

Unatoč rezultatima vezanima za praktično iskustvo, 18 ispitanika (81,8%) se slaže ili u potpunosti slaže da su dovoljno kompetentni za provedbu projekta putem platforme eTwinning nakon pohađanja kolegija 'eTwinning i nastava', tri ispitanika su neutralnog mišljenja (13,6%), a samo jedna osoba (4,5%) se ne slaže s tvrdnjom (slika 8).

Slika 8. Odgovori na 9. pitanje

Na kraju su ispitanici dobili priliku ponuditi prijedloge za poboljšanje Inicijative. Nekoliko ispitanika smatra da bi se „moglo poraditi na organizacijskom aspektu, pogotovo kod pronalaska suradnika za projekte“ te da je potrebna pomoć studentima u pronalasku potencijalnog razreda koji bi mogao sudjelovati u projektu. Ispitanici također smatraju da je potrebno provesti više praktičnih projekata te da bi se polaznicima trebali pokazati primjeri uspješnih projekata.

4.3. INTERVJU S NADLEŽNOM SLUŽBOM

Cilj provedbe intervjua bio je uvid u administrativnu stranu aktivnosti vezanih uz provedbu Inicijative, a pristanak za sudjelovanje dale su dvije više stručne savjetnice iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije iz Odjela za opće obrazovanje: Ana Pavlič, koordinatorica za eTwinning te Ana Perišić, kontakt za visoka učilišta. Nadalje, intervju je proveden i s učiteljicom Natašom Ljubić Klemše, eTwinning ambasadoricom i voditeljicom seminara i edukacije za profesore na fakultetima. Intervju je sadržavao 12 pitanja vezanih uz

eTwinning i Inicijativu za početno obrazovanje učitelja. Sve tri sudionice intervjua su odgovorile na ista pitanja pismenim putem.

U nastavku su pitanja i odgovori ispitanica:

1. Što eTwinning predstavlja Vama? Kako biste ga definirali svojim riječima?

Ana Pavlić, viša stručna savjetnica u Odjelu za opće obrazovanje i koordinatorica za eTwinning, objašnjava platformu kao jedinstveni format umrežavanja odgojno-obrazovnih djelatnika i suradnje predstavnika nacionalnih i partnerskih službi i središnje službe za potporu eTwinningu koji nastoje iznaći najbolja moguća rješenja za razmjenu znanja i iskustava s ciljem razvoja inovativnih metoda, sadržaja i digitalnih alata u provođenju nastave.

Ana Perišić, kontakt za visoka učilišta, definira eTwinning kao platformu koja odgojno-obrazovnim djelatnicima omogućuje međunarodnu projektnu suradnju u virtualnom okruženju. Napominje i da zbog velikog broja registriranih korisnika i fleksibilnosti virtualnih projekata, eTwinning predstavlja jako dobro mjesto za započinjanje međunarodne suradnje te je vrlo zanimljiv svima koji se još nisu okušali u provedbi europskih projekata. Također vjeruje da je eTwinning u jednakoj mjeri koristan za digitalne početnike, ali i za naprednije korisnike koji žele unaprijediti kreativnost podučavanja koristeći IKT alate.

eTwinning ambasadorica, Nataša Ljubić Klemše, navodi da eTwinning nije moguće definirati jednom rečenicom. Smatra da je eTwinning, prije svega, zajednica odgojno-obrazovnih djelatnika na europskom i širem europskom prostoru. eTwinning je način života i poučavanja, drugačiji od uobičajenoga. Također voli reći da je eTwinning „prozor u svijet“.

2. Što su po Vama najveće prednosti, a što najveći nedostaci eTwinning-a?

Kao najveće prednosti eTwinninga Ljubić Klemše ističe suradnju, dijeljenje, učinkovitost, brzinu, jednostavnost, fleksibilnost, praćenje, izostanak papirologije... Najveće prednosti su u unaprjeđenju digitalnih vještina učitelja i učenika, unaprjeđenje jezičnih vještina, unaprjeđenju socijalne i građanske kompetencije, unaprjeđenju kulturne svijesti i izražavanja, ali i ostalih ključnih kompetencija. U RH velike su prednosti što je eTwinning projektima moguće ostvarivati očekivanja gotovo svih međupredmetnih tema.

Perišić također spominje fleksibilnost i jednostavnost uporabe kao najveće prednosti platforme, a dio u kojem vidi najviše prostora za napredovanje je brzina prilagodbe najnovijim standardima u kontekstu digitalne pristupačnosti.

O prednostima i nedostacima Pavlić naglašava da eTwinning funkcionira kao zajednica, po principu podijeljene odgovornosti, u kojoj su sve uloge jednako važne i u kojoj se svim članovima pristupa s uvažavanjem. Sve aktivnosti pomno se evaluiraju s ciljem uklanjanja nedostataka s kojima se korisnici povremeno susreću.

3. *Studenti koji su sudjelovali u inicijativi navode organizaciju stranice/nepreglednost platforme kao jedan od nedostataka. Mislite li da će se izgled i organizacija platforme mijenjati u budućnosti?*

Ispitanice su uvjerenе da će biti promjena na bolje na svim dijelovima eTwinning platforme jer se ona već značajno promijenila od samih početaka. Ljubić Klemše se prisjeća trenutka kada je eTwinning tek 'stigao' u Hrvatsku te samog izgleda platforme koji je bio neorganiziran, nepregledan i neintuitivan. Također smatra da je platforma od tada doživjela desetak promjena, i to na bolje. Pavlić precizira da se platforma razvija sukladno napretku tehnologije i na temelju anketnog istraživanja u kojem imaju priliku sudjelovati svi korisnici eTwinninga. Na temelju rezultata istraživanja uklanjaju se tehničke poteškoće i uvode poboljšanja tehničkih karakteristika kao i sadržajnih elemenata kako bi korisnici bili zadovoljniji(ji).

4. *Kako ste došli na ideju o 'Inicijativi za početno osposobljavanje učitelja'?*

Agencija za mobilnost i programe EU objavila je Poziv za iskaz interesa za sudjelovanje u eTwinning pilot-projektu (Teacher Training Pilot Project 2015) osposobljavanja studenata u akademskoj godini 2015./2016. te je Odlukom za sudjelovanje odabran Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U okviru ove prve suradnje ustanova visokog obrazovanja provela je pet projekata u eTwinning platformi s partnerskim fakultetima iz drugih zemalja članica Inicijative, navodi Pavlić. Upravo te 2015. godine se i Ljubić Klemše osobno susreće s Inicijativom.

5. *Smatrate li da se 'Inicijativa za početno osposobljavanje učitelja' bitno promijenila od 2012. godine do danas?*

Ljubić Klemše i Pavlić ističu mnoge promjene koje su se dogodile od pokretanja inicijative u Republici Hrvatskoj što je vidljivo u broju uključenih ustanova visokog obrazovanja u Hrvatskoj, ali i drugim zemljama eTwinning zajednice. Profesori i studenti aktivno razvijaju mrežu budućih odgojno-obrazovnih djelatnika koji će aktivno koristiti digitalnu tehnologiju i inovativne prakse u odgojno-obrazovnim ustanovama od predškolske dobi do srednjoškolskog obrazovanja. Perišić navodi da je najvidljivija promjena ta da je Inicijativa od 2019.godine

dostupna svim eTwinning zemljama te sada broji puno veći broj članova nego na početku, što doprinosi većoj raznovrsnosti i prilikama za razmjenu dobrih praksi.

Za početke inicijative u Republici Hrvatskoj Ljubić Klemše navodi da je odgovorna Agencija za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU), koja je nadležna za provođenje međunarodnih projekata u odgojno-obrazovnom sustavu. Prvi fakultet koji se priključio Inicijativi bio je već spomenuti Fakultet za odgojno i obrazovne znanosti u Osijeku. Godine 2018. Inicijativi se priključio i Učiteljski fakultet u Zagrebu (UFZG) kada je Ljubić Klemše nazočila radionici „eTwinning-TTI Pilot Workshop“ uz višu savjetnicu AMPEU Anu Perišić u Bruxellesu. Radionici je nazočila i prof. Kristina Cergol s UFZG te tadašnja studentica. Kasnije je vođenje projekta preuzela prof. Ivana Milković. U međuvremenu su se Inicijativi pridružila još dva sveučilišta iz RH, Sveučilište u Rijeci i Zadru.

6. Kojim sve aspektima i vrijednostima pridonosi Inicijativa?

Svijest da diplomirani učitelji, pripravnici te studenti nemaju nikakvih informacija o eTwinningu, njegovim mogućnostima te dobrobitima potaknulo je Ljubić Klemše da održi eTwinning online lesson observation, videokonferenciju za učenike nakon kojeg je razumjela i shvatila moć i ulogu Inicijative kod studenata učiteljskih fakulteta, učitelja pripravnika i učitelja s manjim brojem radnoga staža. Ciljevi videokonferencije bili su razvijati usmenu komunikaciju učenika na engleskom jeziku i proširivati rječnik uz upotrebu IKT-a, jer je cilj projekta English Learning Friends, u sklopu kojeg se provodila ta aktivnost, učenje stranog jezika uz aktivnu upotrebu IKT-a. Zadaće su videokonferencije bile učenicima omogućiti govoriti na engleskom jeziku u stvarnoj situaciji, poboljšati komunikacijske vještine (javni nastup), upoznati učenike iz Grčke te saznati neke njihove običaje.⁷ Nadalje, smatra da je prof. Milković unijela novo svjetlo kada je je izrekla da razmišlja o onome što mi je bila misija – izborni kolegij eTwinning. Smatra da se ne smije se dogoditi da učitelj diplomira na učiteljskom fakultetu, a da ne zna i nije upoznat s eTwinningom.

Pavlić tvrdi da Inicijativa pridonosi razvoju vještina studenata u području IKT tehnologije, „interkulturalnosti“, te višejezičnosti. Vrijednosti eTwinning zajednice indirektno prenose se na studente koji sudjeluju u provođenju inicijative, te u konačnici i na buduće učenike. Perišić vjeruje da Inicijativa omogućuje međunarodnu dimenziju obrazovanja i pruža brojne mogućnosti za usavršavanje, suradnju i primjenu inovativnih alata u nastavi.

⁷ Prvi eTwinning Online lesson observation. Preuzeto 3.9.2020. s: <https://www.skolskiportal.hr/sadrzaj/jucer-danas-sutra/prvi-etwinning-online-lesson-observation/>

7. Koliko dugo traje proces uključivanja ustanova u eTwinning platformu?

Proces validacije korisnika u platformu je obično u periodu od sedam dana, objašnjava Pavlič, dok se suradnja s ustanovama visokog obrazovanja uređuje ugovorom o suradnji između Agencije za mobilnost i programe EU i ustanove visokog obrazovanja. Proces registracije na platformu je vrlo jednostavan i brz, ističe Perišić, a što se tiče uključivanja fakulteta na eTwinning, Agencija raspisuje posebne natječaje koji su otvoreni za sve visokoškolske ustanove koje provode studijske programe za odgojitelje, učitelje i nastavnike.

8. Planirate li proširiti inicijativu na druge fakultete?

Postoji ideja vodilja za sve odgojno-obrazovne ustanove i djelatnike – eTwinning u sve vrste, škole i fakultete! Ljubić Klemše je uvjeren da će u narednom vremenu svi učiteljski fakulteti biti uključeni u inicijativu. Pavlič pojašnjava da se Inicijativa za ustanove za obrazovanje učitelja i nastavnika temelji na uspješnosti rada uključenih ustanova u Inicijativu i stoga je širenje Inicijative zamišljeno kao proširenje već uspješne suradnje i razvoja projekata u eTwinning platformi na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

9. Temeljem čega procjenjujete uspješnost ove inicijative?

Pavlič procjenjuje uspješnost Inicijative na nacionalnoj razini u umreženosti odabranih ustanova visokog obrazovanja koje sudjeluju u obrazovanju budućih odgojno-obrazovnih djelatnika. Odlukom u okviru Poziva za iskaz interesa za sudjelovanje u eTwinning inicijativi namijenjenoj obrazovanju studenata uključile su se sljedeće institucije: Sveučilište u Zadru, Odjel za nastavničke studije u Gospiću, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Odsjek za pedagogiju, Centar za obrazovanje nastavnika, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Katedra za matematiku i informatiku.

Najveći uspjeh inicijative ogleda se u interesu samih studenata za povezivanje s drugim TTI studentima, odabiru seminarskih ili diplomskih radova na temu eTwinninga ili uključivanju u kolegij na temu eTwinninga, ističe Perišić.

Povratne informacije profesora i voditelja s fakulteta kazuju kako je projekt, odnosno Inicijativa, dobro prihvaćena kod studenata – objašnjava Ljubić Klemše. Izborni kolegij na UFZG-u također ide u prilog tome. eTwinning grupa „eTwinning for Teacher Training Institutes“ koju vodi Centralna služba za podršku eTwinning-a (CSS) bilježi kontinuirani porast broja članova. Članovi su i u vrijeme COVID-19 situacije bili vrlo aktivni i postavljeni su brojni

videozapisi i uratci nastali u to vrijeme. Smatra da je eTwinning budućnost i razvidno je da se i budući učitelji, studenti učiteljskih fakulteta, moraju aktivno uključiti u eTwinning zajednicu, najveću zajednicu odgojno-obrazovnih djelatnika na svijetu.

10. Jeste li se susreli s većim problemima dok ste pokretali inicijativu?

Sudjelovanje u Inicijativi za ustanove za obrazovanje učitelja i nastavnika zahtjeva veliki trud i angažman profesora/koordinatora Inicijative u ustanovi visokog obrazovanja, vjeruje Pavlič, te je usporedno s porastom interesa studenata za korištenje digitalnih tehnologija u nastavi i interesa profesora za uključivanjem IKT tehnologija u kurikulumu suradnja s ustanovama visokog obrazovanja sve bolja. Ljubić Klemše je, kao eTwinning ambasadorica, naišla na probleme u usklađivanju rasporeda za održavanje fizičkih i virtualnih edukacija, a Perišić se prisjeća početaka Inicijative kada je bilo teško predstaviti fakultetima prednosti eTwinninga, koji je primarno namijenjen zajednici vrtića i škola, te privući fakultete da se uključe u inicijativu.

11. Kakvi su Vam planovi za nastavak ove inicijative? Smatrate li da se nešto treba mijenjati ili poboljšati?

Ljubić Klemše osobno nastavlja kao eTwinning ambasadorica biti uključena u inicijativu, pri čemu Agencija planira oblike suradnje. Kao i dosad ćemo slijediti upute Središnje službe i razvijati program sukladnom dogovorenim planovima i interesima sudionika iz uključenih fakulteta, ističe Perišić. Pavlič zaključuje da je zahvaljujući aktivnom sudjelovanju studenata i profesora u svim aktivnostima u organizaciji Središnje i Nacionalne službe za potporu eTwinningu vidljiv napredak u provedbi Inicijative.

12. Studenti koji su sudjelovali u inicijativi smatraju da bi im trebala biti pružena pomoć u pronalasku potencijalnih partnera za projekte. Smatrate li da je moguće osmisliti odjeljak na platformi namijenjen samo za studente gdje će moći međusobno komunicirati ili imate neki drugi prijedlog?

Ispitanice su upoznate navedenim problemom te vjeruju da će se u skoroj budućnosti otvoriti i novi komunikacijski kanali i mreže putem kojih će se profesori i njihovi studenti povezivati koristeći projekte kako bi omogućili razvoj korištenja IKT alata u provođenju nastave, ali i korištenja eTwinninga kao platforme pomoću koje je moguće olakšati provođenje nastave. Sigurne su da će u narednom razdoblju i ovo biti riješeno te da će studenti moći pristupiti brojnim resursima eTwinninga te vjeruju da će u rješavanju tog problema pomoći posebna

virtualna događanja namijenjena pronalasku i povezivanju partnerskih ustanova, koja će biti organizirana ove jeseni, a o čijem održavanju će biti obaviješteni koordinatori inicijative s pojedinih fakulteta.

5. ANALIZA I RASPRAVA

Od osnivanja eTwinninga uočen je eksponencijalni rast upotrebe IKT u učenju i poučavanju. eTwinning pruža prilike koje obećavaju okruženje pogodno za suradničko učenje u obrazovnim ustanovama u kojima zajednica promišlja, trudi se razumjeti nove pristupe poučavanja te potiče usavršavanja svojih djelatnika unutar sigurne platforme. Osim toga, sudjelujući u ovom mrežnom okruženju, obrazovne ustanove mogu unaprijediti proces učenja i poučavanja (Paz-Albo i Hervás, 2017).

Percepcija budućih učitelja o Inicijativi za početno osposobljavanje učitelja na (temelju izbornog kolegija eTwinning i nastava) je u potpunosti pozitivna. Ispitanici smatraju da se korištenjem eTwinninga uvodi međukulturnost u učionicu, učenici su motiviraniji su za rad, a učitelji stječu dodatne kompetencije. Također vjeruju da uključivanje platforme značajno doprinosi kvaliteti nastave te ističu kako je svaki učenik jednako važan što doprinosi njihovoj motiviranosti.

Mišljenja studenata koji su sudjelovali u Inicijativi za početno osposobljavanje učitelja ne razlikuju se previše od prednosti navedenih na službenim stranicama. Prednosti koje se ponavljaju u odgovorima studenata su proširivanje učeničkog znanja na zanimljiv način, olakšana komunikacija među učiteljima diljem Europe te upoznavanje učenika s različitim kulturama. Studenti također navode i jednostavnost korištenja stranice te sigurnost kao prednosti platforme, što odgovara stavkama navedenim na stranici.

Što se tiče nedostataka, najučestaliji odgovor je nepreglednost platforme, tj. njezina vizualna organizacija. Nadalje, navode se i duga prijava te izostanak komunikacije uživo sa suradnicima kao dodatni nedostaci.

Nakon pohađanja kolegija eTwinning i nastava, budući učitelji vjeruju da su dovoljno kompetentni pronaći suradnike, pronaći ili osmisliti projekt te ga provesti u cijelosti. Nadalje, upoznali su nove web alate koje će koristiti u budućem radu te kako i na koji način ostvariti suradnju s drugim korisnicima te kako pronaći efikasne načine za rješenje određene problematike na osnovi zajedništva i međusobne tolerancije.

eTwinning ambasadorica, Nataša Ljubić Klemše, vjeruje da se ne smije dogoditi da diplomirani učitelji nisu upoznati s eTwinningom jer smatra da je eTwinning „prozor u svijet“. Ana Pavlić, viša stručna savjetnica u Odjelu za opće obrazovanje i koordinatorica za eTwinning i Ana Perišić, kontakt za visoka učilišta, uočavaju važnost aktivnog korištenja digitalne tehnologije i inovativne prakse koju Inicijativa omogućuje.

Prednosti koje navodi Ljubić Klemše su neprestan rast broja ustanova uključenih u Inicijativu te unaprjeđenje digitalnih vještina učitelja. Pavlić vjeruje da Inicijativa pridonosi razvoju vještina studenata u području IKT tehnologije, „interkulturalnosti“, te višejezičnosti, a Perišić spominje i međunarodnu dimenziju obrazovanja koju pruža Inicijativa, ali i brojne mogućnosti za usavršavanje, suradnju i primjenu inovativnih alata u nastavi.

Kao nedostatak Inicijative navodi se problem studenata koji smatraju da bi im trebala biti pružena pomoć u pronalasku partnera za projekte, ali ispitanice navode da se sve aktivnosti pomno evaluiraju s ciljem uklanjanja nedostataka s kojima se korisnici povremeno susreću te vide rješenje u posebnim virtualnim događanjima namijenjena pronalasku i povezivanju partnerskih ustanova, koja će biti organizirana ove jeseni.

6. ZAKLJUČAK

eTwinning predstavlja drugačiji način povezivanja odgojno-obrazovnih djelatnika te nudi sigurno mjesto za njihovu suradnju. Zajedničkim radom službi za potporu eTwinningu dolazi se do najboljih mogućih rješenja za razmjenu iskustava čime dolazi do razvoja novih metoda rada. Platforma uključuje otvorena vrata učionice, suradnju, učenje, razmjenu materijala, dijeljenje, međusobno poštivanje, otvoreni um, profesionalnost, ljudskost te potiče na razvoj međukulturalnosti.

Svrha ovog rada bila je istražiti uspješnost provođenja platforme eTwinning u Republici Hrvatskoj na temelju 'Inicijative za početno obrazovanje učitelja' u kojoj su sudjelovali budući učitelji u akademskoj godini 2019./2020. putem izbornog kolegija 'eTwinning i nastava'. Rezultati ovoga istraživanja pokazuju da studenti u velikoj mjeri prepoznaju kvalitetu platforme eTwinning te navode kako će u budućem radu koristiti platformu jer smatraju da svaki učitelj treba usavršavati svoje kompetencije. Nadalje, svrha je bila i saznati pojedinosti vezanih uz administrativnu stranu Inicijative putem intervjua namijenjenog djelatnicama nadležne službe iz Agencije koje su odgovorne za pokretanje Inicijative na institucijama u Hrvatskoj te

eTwinning ambassadorici. Prikupljeni odgovori pokazali su stav ispitanica o važnosti korištenja digitalne tehnologije koju omogućava 'Inicijativa za početno obrazovanje učitelja'. Ona nudi mogućnost za usavršavanje, suradnju i razvoj vještina studenata u području informacijske i komunikacijske tehnologije, kao i primjenu inovativnih alata u nastavi.

Znanje i mogućnost korištenja web alata poput eTwinninga postaju sve značajniji, što je posebice vidljivo u doba kada online nastava postaje jedini mogući oblik provođenja nastave. Koristeći različite web alate, učenike se motivira za rad kako bi bili aktivni sudionici nastave i pritom sustavno izgrađivali svoje kompetencije neophodne za buduće izazove.

LITERATURA

1. Agencija za mobilnost i programe EU na adresi <https://www.etwinning.hr/hr/sadrzaj/virtualni-projekti/sto-je-etwinning/>
2. Bognar L. i Matijević, M. (2002). *Didaktika*. Zagreb: Školska knjiga.
3. Camilleri, R. i Gritter, K. (2016). Global education and intercultural awareness in eTwinning. *Cogent Education*, 3(1), 1210489. <https://doi.org/10.1080/2331186x.2016.1210489>
4. Enciklopedija na adresi <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27406>
5. eTwinning (službena stranica) na adresi <https://www.etwinning.net/hr/pub/index.htm>
6. Hanžić Deda, S. (2019). Digitalni alati u nastavi stranoga jezika. U Y. Vrhovac i sur. (Ur.), *Izazovi učenja stranoga jezika* (str. 472-483). Zagreb, Hrvatska: Ljevak.
7. Holmes B. i Sime J. A. (2014). Online Learning Communities for Teachers' Continuous Professional Development: An Action Research Study of eTwinning Learning Events. U Hodgson V., de Laat M., McConnell D., Ryberg T. (Ur.) *The Design, Experience and Practice of Networked Learning. Research in Networked Learning* (str. 198). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-01940-6_10
8. Klemše Ljubić, N. (2010). Web 2.0 alati i e-učenje u primarnom obrazovanju. *Pogled kroz prozor: digitalni časopis za obrazovne stručnjake*. <https://pogledkrozprozor.wordpress.com/2010/11/27/web-2-0-alati-i-e-ucenje-u-primarnom-obrazovanju/> Pristupljeno 20. srpnja 2020.
9. Kralj, L. (2008). Utjecaj obrazovnih tehnologija na poučavanje. *Edupoint: časopis o primjeni informacijskih tehnologija u obrazovanju*. <http://edupoint.carnet.hr/casopis/65/clanci/1.html> Pristupljeno 3. kolovoza 2020.

10. Matijević, M. i Radovanović, D. (2011). *Nastava usmjerena na učenika*. Zagreb: Školske novine.
11. Mencer Salluzzo, M. i Perić, D. (2019). Nove tehnologije u nastavi stranoga jezika. U Y. Vrhovac i sur. (Ur.), *Izazovi učenja stranoga jezika* (str. 462-467). Zagreb, Hrvatska: Ljevak.
12. Paz-Albo, J. i Hervás, A. (2017). The eTwinning experience: Beyond school classrooms. In L. Gómez, A. López, & I. Candel (Ur.). *ICERI2017 Proceedings* (pp. 8848-8851). IATED Academy.
<https://library.iated.org/view/PAZALBOPRIETO2017ETW> Pristupljeno 18. kolovoza 2020.
13. Seljan, S. (2019). Informacijska i komunikacijska tehnologija (IKT) u interdisciplinarnom okruženju nastave jezika. U Y. Vrhovac i sur. (Ur.). *Izazovi učenja stranoga jezika u osnovnoj školi* (str. 446 - 461). Zagreb: Ljevak.
14. Školski portal: Prvi eTwinning Online lesson observation na adresi
<https://www.skolskiportal.hr/sadrzaj/jucer-danas-sutra/prvi-etwinning-online-lesson-observation/>
15. Vuorikari, R. (2011). ICT-Based School Collaboration, Teachers' Networks and their Opportunities for Teachers' Professional Development - A Case Study on eTwinning. U Leung H., Popescu E., Cao Y., Lau R.W.H., Nejd W. (Ur.) *Advances in Web-Based Learning - ICWL 2011. ICWL 2011. Lecture Notes in Computer Science*, vol. 7048 (str. 112-121). Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-642-25813-8_12
16. Žufić, J. i Žajgar, T. (2017). *Web 2.0. alati za učitelje*. Pula: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.

IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA

Izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)